

MERCADOS DE ABASTECIMIENTOS DE BARCELONA, S.A. "MERCABARNA"

**PLEC DE PRESCRIPCIONS TÈCNIQUES PER LA CONTRACTACIÓ DELS
SERVEIS D'AUDITORIA EXTERNA DE CERTIFICACIÓ DEL SISTEMA DE
GESTIÓ DE COMPLIANCE PENAL DE MERCABARNA CONFORME ALS
REQUISITS DE LA NORMA UNE 19601:2017, AMB MESURES DE
CONTRACTACIÓ PÚBLICA SOSTENIBLE**

EXP. 2023OB0016

1. OBJECTE

L'objecte d'aquesta contractació és la prestació dels serveis d'auditoria externa de certificació del Sistema de gestió de Compliance Penal de Mercabarna conforme als requisits de la norma UNE 19601:2017.

La contractació engloba un cicle de tres anys corresponent a dues auditories de seguiment i una auditoria de renovació del certificat del sistema, que es va obtenir el 20 de gener de 2020, i que s'ha renovat per primer cop en 2023.

2. DESCRIPCIÓ DE L'ABAST DELS SERVEIS

a) Antecedents

L'any 2010 es va introduir al Codi penal espanyol la responsabilitat penal de les persones jurídiques, de la qual s'excloïa inicialment a totes les entitats vinculades al Sector públic, incloses les empreses de titularitat pública com Mercabarna.

En una ulterior reforma, l'any 2015, aquestes empreses van quedar també incorporades dins de l'àmbit de la responsabilitat penal de les persones jurídiques.

Com a conseqüència d'aquesta modificació, Mercabarna va iniciar el projecte d'implementació d'un sistema de gestió de Compliance penal que resultés eficaç per a evitar els riscos penals vinculats a l'activitat de l'empresa. Aquest sistema va ser certificat en base a l'estàndard normatiu UNE 19601:2017 el 20 de gener de 2020 per una vigència inicial de tres anys, i el novembre de 2022 es va realitzar l'auditoria de renovació de la certificació per un nou cicle de tres anys que finalitza el 27 d'abril de 2026.

b) Context de l'organització

El Sistema de gestió de Compliance Penal de Mercabarna s'ha implementat en atenció al context de l'empresa, que és una societat mercantil de capital social íntegrament públic que actua com a mitjà propi de l'Ajuntament de Barcelona per a la gestió dels Mercats Centrals d'abastiment de Fruïtes i Hortalisses, així com del Peix, i que està subjecta a la legislació administrativa en quant a l'activitat de contractació.

La titularitat del Capital Social de Mercabarna es distribueix entre l'Ajuntament de Barcelona, a través de l'empresa Barcelona de Serveis Municipals, S.A., que és titular del

51% de les participacions socials; l'Administració Pública de l'Estat, per mitjà de Mercados Centrales de Abastecimiento, S.A. (Mercasa), que és titular del 37% de les participacions socials; i la Generalitat de Catalunya, que és titular del 12% de les participacions socials.

Addicionalment a l'activitat principal de gestió dels Mercats Centrals, que engloba tant la gestió de les instal·lacions en què s'ubiquen com el manteniment i control dels espais comuns i la gestió en nom de l'Ajuntament dels expedients de contractació dels espais (parades) d'aquests Mercats, Mercabarna desenvolupa també les següents activitats:

- La gestió de l'arrendament de la superfície del recinte de titularitat de l'empresa en què estan ubicats els Mercats Centrals a empreses del sector de l'alimentació en l'escala majorista.
- La gestió del recinte de Mercabarna flor.
- La gestió del "Biomarket", el mercat majorista de producte ecològic que compta amb la corresponent certificació ecològica/biològica.
- La gestió, als espais comuns del recinte i a les instal·lacions dels Mercats centrals, dels serveis de recollida, classificació i separació de residus, així com de neteja i manteniment.
- Les funcions delegades per la policia municipal de Barcelona de vigilància i control vial al recinte, així com de control del compliment dels Reglaments de funcionament dels Mercats.
- La prestació de serveis de formació ocupacional.
- Els serveis de manteniment i reparació d'instal·lacions pròpies dins del recinte.

Mercabarna opera a escala nacional, i disposa actualment d'una plantilla de 136 treballadors.

Els centres de treball en què desenvolupa la seva activitat són, d'una banda, el recinte de la Zona Franca en què estan ubicats els Mercats Centrals, així com el Biomarket, la Zona d'Activitats Complementàries (espais arrendats a empreses del sector de l'alimentació a escala majorista) i el Centre Directiu (les oficines de la societat), i, de l'altra, el recinte de Sant Boi del Llobregat on estan ubicades les instal·lacions de Mercabarna flor.

L'òrgan de govern de la societat és el Consell d'Administració, en què estan representats els accionistes. Està compost 17 membres: el President, dos Vicepresidents, i 14

consellers. A les reunions d'aquest òrgan hi participa el Director general i la Secretària del Consell, que és la Directora dels Serveis corporatius.

Per tal de liderar i impulsar la implementació del Sistema de gestió de Compliance Penal a l'organització, el Consell ha designat com a Òrgan de compliment penal un òrgan col·legiat independent format pels membres de la Comissió Executiva del Consell i la Secretària i Directora dels Serveis Corporatius.

Mercabarna estructura la seva organització interna en vuit direccions (Sostenibilitat, estratègia i innovació; Infraestructures, energia i economia circular; Serveis corporatius; Màrqueting i relacions institucionals; Comercial; Finances; Organització, persones i cultura; i Alimentació sostenible), que depenen de la Direcció general, i que agrupen els diferents Departaments de l'empresa, que consten a l'organigrama publicat a la pàgina web corporativa.

La Direcció General, nomenada pel Consell d'Administració, és el responsable de la gestió executiva de la societat. Per a aquesta gestió, Mercabarna s'ha dotat d'un Comitè de Direcció, format pel Director General i els Directors, que s'encarrega de la gestió estratègica de l'entitat, del seguiment de l'execució dels objectius fixats per l'organització, així com del tractament dels assumptes de gestió executiva de major rellevància o incidència.

L'Equip directiu, que engloba també els Caps i Responsables de Departament, s'encarrega del tractament dels assumptes derivats de la gestió diària de l'empresa.

Son parts interessades de la societat els seus clients, agrupats majoritàriament en associacions o gremis (ASOCOME, AGEM, GMP i AEM); els proveïdors; els socis; els membres de l'organització; les autoritats de control, com per exemple la intervenció de l'Ajuntament de Barcelona o el Banc Central d'Espanya; i la societat a nivell general.

Aproximadament unes 600 empreses exerceixen la seva activitat al recinte de Mercabarna.

3. TREBALLS A DESENVOLUPAR

Tenint en compte el context de la societat i els antecedents que s'han exposat al punt anterior, l'adjudicatari d'aquesta contractació prestarà els serveis d'auditoria externa de seguiment de la certificació del sistema de gestió de Compliance Penal de Mercabarna conforme els requisits de la norma UNE 19601:2017, i de renovació de la certificació, que actualment té un cicle de vigència que finalitza el 27 d'abril de 2026:

- 2024: Auditoria de primer seguiment de la certificació.
- 2025: Auditoria de segon seguiment de la certificació.
- 2026: Auditoria de renovació de la certificació (aproximadament tres mesos abans de la data de finalització de la seva vigència).

4. EQUIP DE TREBALL

L'equip de treball amb què els licitadors proposin executar els serveis objecte de contractació ha de complir amb els requisits establerts als criteris de solvència tècnica del Plec de Clàusules Administratives Particulars:

- Un auditor líder especialista en sistemes de gestió de Compliance penal amb titulació acadèmica de nivell universitari, i que hagi cursat formació de postgrau o màster o formació acreditada en matèria de Compliance penal. Ha d'haver realitzat un mínim de 20 auditories de certificació en base a l'estàndard normatiu UNE 19601:2017, i ha d'acreditar una formació mínima de 20 hores amb relació a aquesta norma.
- Un auditor especialista en sistemes de gestió que reuneixi una experiència mínima de 5 anys en la realització d'auditories de certificació de sistemes de gestió, i que hagi realitzat un mínim de 5 auditories de certificació en base a l'estàndard normatiu UNE 19601:2017, i que pugui acreditar una formació mínima de 20 hores amb relació als sistemes de gestió de Compliance.

5. DESPESES INCLOSES

Resten incloses totes aquelles despeses que resultin necessàries per a l'execució dels serveis d'auditoria de certificació que són objecte de contractació, i que s'han descrit en aquest Plec; en particular:

- Els impostos i quotes a la Seguretat Social.
- Assegurances de tota mena i col·legiació en el seu cas.
- Les despeses i impostos amb motiu del contracte, llevat de l'Impost sobre el Valor Afegit.
- La mà d'obra, mitjans materials i tot el material necessari.
- Els desplaçaments o el transport necessaris per la prestació del servei.
- Dietes i manutenció.
- Les jornades d'auditoria (reunió inicial i final, examen dels components del Sistema i la documentació vinculada, reunions amb el personal vinculat a la implementació i seguiment del Sistema i a la gestió de riscos i aplicació dels controls establerts).
- La documentació a lliurar vinculada a la prestació dels serveis (Pla d'auditoria, Informe d'auditoria i certificació).
- Les accions de seguiment del tractament de les no conformitats que es puguin aixecar en el marc de l'auditoria externa.
- Aquelles visites extraordinàries que es consideri oportú efectuar pel manteniment de la certificació.
- Les altres expressament detallades en el present Plec.

6. METODOLOGIA PEL DESENVOLUPAMENT DELS SERVEIS

Els licitadors hauran d'incloure a la seva oferta tècnica una memòria descriptiva de la metodologia i la planificació dels treballs d'auditoria externa de seguiment de la certificació del sistema de gestió de Compliance Penal en base a l'estàndard normatiu UNE 19601:2017, i de renovació de la certificació abans que finalitzi l'actual cicle de vigència el 27 d'abril de 2026.

La memòria inclourà els següents extrems:

- Una planificació general dels serveis d'auditories externes de seguiment de la certificació, i de les dues auditories de seguiment de la certificació renovada.
- Una descripció de la forma en què aquests serveis es desenvoluparan:
 - Enviament del Pla d'auditoria.
 - Estructuració de les jornades d'auditoria per tal de cobrir totes les accions que s'han d'executar:
 - Reunió inicial de presentació de l'equip auditor, de repàs del Pla d'auditoria i de l'estructura de les jornades d'auditoria.

- Examen detallat dels elements que conformen el Sistema de gestió de Compliance penal de Mercabarna, i de la documentació vinculada al Sistema.
 - Revisió dels registres pertinents i obtenció d'evidències sobre l'efectiva aplicació del Sistema implementat i l'eficàcia d'aquest per a la prevenció dels riscos penals detectats.
 - Entrevistes amb el personal vinculat a la implantació i seguiment del Sistema, i amb els diferents responsables de la gestió dels riscos detectats i de l'aplicació de les mesures de control establertes.
 - Reunió final de tancament en què l'equip auditor presenti al personal designat per Mercabarna els comentaris i conclusions de l'auditoria, així com les principals troballes i les No conformitats que s'hagin detectat.
 - Elaboració de l'Informe d'auditoria i seguiment del tractament de les No conformitats que es detectin.
 - Emissió del corresponent Certificat en llengua catalana, castellana i anglesa.
- Un model del Pla d'auditoria, de l'Informe d'auditoria, i de la certificació que s'emet en cas que es superi l'auditoria externa.

7. DOCUMENTACIÓ A LLIURAR

En el desenvolupament de la prestació de serveis descrita en aquest Plec, l'adjudicatari haurà d'entregar en suport digital:

1. Els pertinents Plans de cada una de les auditories, en què es detallin les jornades d'auditoria i la forma en què aquestes s'estructurin, així com les activitats a desenvolupar per tal d'avaluar que el Sistema garanteix el compliment de tots els punts de l'estàndard normatiu UNE 19601:2017.
2. Els Informes d'Auditoria, que hauran de contenir els següents extrems:
 - a. Els objectius de l'auditoria.
 - b. La revisió detallada dels elements que conformen el Sistema de gestió de Compliance penal de Mercabarna, i de la documentació vinculada al Sistema.
 - c. La revisió dels registres pertinents i de les evidències obtingudes sobre l'efectiva aplicació del Sistema implementat i l'eficàcia d'aquest per a la prevenció dels riscos penals detectats.

- d. El detall de les evidències de l'aplicació dels controls establerts per a la prevenció dels riscos penals identificats dins del Sistema, i del seu grau d'eficàcia.
 - e. La relació de participants a l'auditoria.
 - f. Els resultats de l'auditoria, amb referència als punts de la norma UNE 19601 als quals es vinculen aquests resultats.
 - g. Tota la informació que resulti necessària en atenció al contingut de la norma UNE 19601:2017.
3. Els corresponents certificats, en llengua catalana, castellana i anglesa, que acreditin que el Sistema compleix amb els requisits de l'estàndard normatiu UNE 19601:2017, en cas que es superin les auditories.

Els informes d'auditoria han de contenir una descripció detallada de com garanteix el Sistema de gestió una resposta adequada als requeriments que s'estableixen per part del legislador a l'article 31bis del Codi Penal per tal de prevenir o eximir la responsabilitat penal de les persones jurídiques, i que es recullen a l'estàndard normatiu UNE 19601:2017 per a la implantació de Sistemes de gestió de Compliance penal.

Dins d'aquesta descripció detallada, és imprescindible que s'inclogui una anàlisi detallada dels controls establerts per a la prevenció dels delictes identificats dins del Sistema, així com del seu grau d'efectivitat.

8. INFORMACIÓ QUE ES POSA A DISPOSICIÓ DELS LICITADORS

Un cop formalitzada la contractació, Mercabarna posarà a disposició de l'adjudicatari tota la documentació vinculada al Sistema de gestió de Compliance penal que resulti necessària pel desenvolupament dels serveis d'auditoria externa de certificació d'aquest sistema.

Durant el procés de licitació, i addicionalment als extrems descrits en aquest Plec, els participants poden disposar de la documentació publicada a la pàgina web corporativa de Mercabarna, www.mercabarna.es:

- Codi ètic i de conducta de Mercabarna.
- Política general de Mercabarna.
- Política de Compliance Penal.
- Sistema Intern d'Informació.